

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля
Міністерства освіти і науки України

д.т.н., проф. Ольга ПОРКУЯН

2 грудня 2025 р.

ВИСНОВОК

спільного засідання кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу та кафедри обліку і оподаткування про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Віталія Сергійовича Севост'янова

на тему "Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства", поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент

ВИТЯГ

з протоколу № 10 спільного засідання кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу та кафедри обліку і оподаткування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля від 2 грудня 2025р.

ПРИСУТНІ

Головуючий на засіданні – зав. кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу д.е.н., проф. Хандій О.А., присутні: декан факультету економіки та управління, д.е.н., проф. Івченко Є.А., науковий керівник – д.е.н., проф. Овчаренко Є.І., к.е.н., доц. Христенко Л.М., к.е.н., доц. Чорна О.Ю., к.е.н., доц. Бучнів М.М., к.е.н., доц. Сафронська І.М., к.е.н. Погорелова К.А., PhD Економіка, доц. Білоус Я.Ю., PhD Економіка, доц. Івченко Ю.А., д.е.н., проф., зав. кафедри обліку і оподаткування Ключ Ю.І., к.е.н., доц. Кушал І.М., к.е.н., доц. Манухіна М.Ю., к.е.н., проф. Мельнік М.А., к.е.н., доц. Пчелинська Г.В., к.е.н., доц. Серікова О.М., к.е.н., доц. Тацій І.В., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – Севост'янов В.С.

Серед присутніх – 4 доктора з економічних наук та 11 кандидатів економічних наук та 2 PhD Економіка.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Обговорення дисертаційного дослідження здобувача освіти третього (освітньо-наукового) рівня кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу факультету економіки та управління СНУ ім. В. Даля **Севост'янова Віталія Сергійовича на тему «Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства»**, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент. Дисертація виконувалася на кафедрі публічного управління, менеджменту та маркетингу СНУ ім. В. Даля. Тему дисертації уточнено на засіданні Вченої Ради СНУ ім. В. Даля (протокол № 14 від 29.08.2025р.).

Науковий керівник – д.е.н., проф., професор кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля Євген Іванович Овчаренко.

2. Затвердження спільного висновку спільного засідання кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу та кафедри обліку і оподаткування щодо дисертаційного дослідження Севост'янова Віталія Сергійовича.

Вела засідання зав. кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу д.е.н., проф. Хандій О.А., в ході якого

ВИСТУПИЛИ

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Севост'янов Віталій Сергійович представив презентацію за основними положеннями дисертації «Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

У ході презентації Севост'янов В.С. ознайомив присутніх на спільному засіданні засідання кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу та кафедри обліку і оподаткування зі структурою своєї роботи, обґрунтував актуальність її тематики, висвітлив основні положення дисертаційного дослідження, які відображають його наукову новизну та виносяться на захист, звернув увагу присутніх на теоретичне та практичне значення висновків, одержаних за результатами дослідження. Після закінчення презентації Севост'янов В.С. присутніми на захисті фахівцями були поставлені такі запитання:

Доктор економічних наук, професор Ключ Ю.І.: Ви пропонуєте декілька підходів до зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. Який з таких підходів є найбільш придатним, або всі вони є рівнозначними?

Севост'янов В.В.: Запропоновані підходи до зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства є рівноможливими, і вибір кожного

з таких підходів, як це розглянуто у роботі, є доцільним за різних умов діяльності підприємства та стану системи його економічної безпеки. Більш того, окремі з таких підходів є антагоністичними, протилежними за змістом. Втім, з числа запропонованих підходів немає «добрих» або «поганих», «ефективних» або «неефективних», є тільки придатні та непридатні до конкретних умов функціонування підприємства та стану його системи економічної безпеки.

Кандидат економічних наук, доц. Христенко Л.М.: У складі потенціалу системи економічної безпеки підприємства ви розглядаєте декілька складників, зокрема матеріальні ресурси, нематеріальні ресурси та компетенції. Який з таких ресурсів є більш важливим, або всі вони є рівнозначними на вашу думку?

Севост'янов В.В.: Говорити про рівнозначність або більшу чи меншу важливість складників потенціалу системи економічної безпеки у загальному випадку некоректно, тому що для підприємств різних галузей важливість окремих таких складників може варіювати: для матеріалоемних галузей підвищується важливість матеріальних ресурсів; для знаннєємних галузей зростає цінність компетенцій та нематеріальних ресурсів тощо. Скоріше, правильно казати про те, що всі із зазначених складників потенціалу системи економічної безпеки підприємства є необхідними, оскільки наявні ресурси підприємства без розвинених компетенцій неспроможні створити результат системи економічної безпеки підприємства. Але й розвинені компетенції підприємства за умови жорсткого дефіциту ресурсів теж будуть обмежувати відповідний результат. Тому всі із зазначених складників потенціалу системи економічної безпеки підприємства є необхідними, хоча відносна важливість окремих складників може варіювати залежно від галузі діяльності підприємства.

Кандидат економічних наук, доцент Бучнів М.М.: Чи враховано у пропозиціях щодо оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства галузеву специфіку, адже розглянута на листі 8 роздавального матеріалу формула виглядає універсальною. Вона дійсно є універсальною для підприємств різних галузей, або має якусь галузеву прив'язку?

Севост'янов В.В.: Розроблена модель оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства може бути використана для підприємств різної галузевої приналежності. Універсальність такої моделі забезпечена врахуванням галузевої специфіки через вагові коефіцієнти для формування інтегральної оцінки потенціалу системи економічної безпеки підприємства для підприємств виділених груп. Такі вагові коефіцієнти запропоновано для підприємств 4 видів, зокрема матеріалоемних, знаннєємних, аграрних та підприємств сфери послуг та зв'язку

Виділення саме таких груп підприємств зумовлено тим, що відповідні групи істотно різняться між собою за важливістю різних видів ресурсів для діяльності підприємства в цілому, у тому числі для забезпечення його

економічної безпеки. Наприклад, для аграрного підприємства ключовим ресурсом буде земля, а також спеціалізоване устаткування. Нематеріальні активи можуть для нього представляти інтерес, але за важливістю для забезпечення економічної безпеки явно будуть менш важливими; для ІТ-підприємства ситуація є діаметрально протилежною — важливість землі, а також будівель та споруд у контексті забезпечення економічної безпеки підприємства є порівняно невисокою, але як раз нематеріальні активи, нематеріальні можливості та компетенції будуть фундаментом формування результатів діяльності підприємства та забезпечення його економічної безпеки.

Використання вагових коефіцієнтів для формування інтегральної оцінки потенціалу системи економічної безпеки підприємства дозволяє забезпечити універсальність розробленої моделі та можливість її використання для підприємств різної галузевої приналежності.

Доктор економічних наук, професор Хандій О.О.: Ви пропонуєте для оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства дві оцінки: оцінку потенціалу та оцінку його достатності. Обґрунтуйте свою позицію, будь ласка, більш докладно.

Севост'янов В.В.: Дійсно, сформовані пропозиції щодо оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства передбачають як формування оцінки відповідного потенціалу, у скалярній та кортежній формі, так і розрахунок достатності такого потенціалу. Оцінка безпосередньо потенціалу системи економічної безпеки спирається на узагальнення оцінок складників такого потенціалу. Водночас той самий потенціал системи економічної безпеки підприємства може виявитися достатнім або недостатнім за різних умов зовнішнього середовища. Тому у роботі оцінку безпосередньо потенціалу системи економічної безпеки підприємства доповнено оцінкою достатності такого потенціалу, яка сформована у матричній формі шляхом зіставлення розрахованої оцінки потенціалу системи економічної безпеки підприємства та розрахованої інтегральної оцінки впливу загроз на підприємство.

Тому оцінки потенціалу системи економічної безпеки підприємства та його достатності не замінюють одна іншу, а, скоріше доповнюють, для правильної інтерпретації та визначення необхідних дій у відповідній системі.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – д.е.н., проф. Овчаренко Є.І.

Овчаренко Є.І. доповів про виконання наукового дослідження **Севост'янова Віталія Сергійовича на тему «Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства»** під його керівництвом. Овчаренко Є.І. зазначив, що здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повністю виконав освітню складову ОНП успішно склав всі іспити та необхідні заліки, пройшов заплановану педагогічну практику, здобувши відповідні

результати навчання; виконав наукову складову ОНП, провів дослідження за визначеною темою, що відповідає кафедральним темам дослідження, та самостійно підготував дисертаційну роботу.

Науковий керівник наголосив на тому, що мета і задачі дослідження повною мірою досягнуті, дисертантом використана достатня джерельна та методологічна бази. Дисертант розробив нові наукові положення, висновки та пропозиції, що можуть бути використані в подальшій науковій та економічній діяльності. Протягом 2022-2025рр. послідовно та методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, брав активну участь у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. За темою дисертації опублікував 9 наукових праць, серед яких 6 статей – у наукових фахових виданнях, 3 публікацій – у матеріалах наукових конференцій. На завершення виступу науковий керівник д.е.н., проф. Овчаренко Є.І. підкреслив, що дисертаційне дослідження Севост'янова Віталія Сергійовича може бути рекомендоване до подання до розгляду у спеціалізованій вченій раді з захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження, висловили свої побажання та зауваження.

Доктор економічних наук, професор Івченко Є.А.: дав позитивну оцінку дисертації Севост'янова Віталія Сергійовича на тему «Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства» та наголосив на актуальності дослідження в умовах воєнного стану та у подальшому повоєнному відновленні територій України. Відзначив, що дисертант має свої оригінальні погляди і думки стосовно досліджуваного питання. Зокрема, позитивно оцінив новацію рукопису, яка пояснюється своєчасною постановкою проблеми, ретельним аналізом нових ідей та вивченням сучасних світових тенденцій; підкреслив широту використання світових тенденцій та економічних теорій. Аналіз рецензованої дисертації дозволив стверджувати, що в результаті проведеного дослідження автор досяг поставленої мети й повною мірою розкрив поставлені задачі. Особливо позитивно відзначено розробку моделі оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства (стор. 110-132 дисертації). Принципові засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства (стор. 149-152 дисертації).

Водночас проф. Івченко Є.А. зазначив певні недоліки виконаного дослідження, які, на його думку, суттєво не впливають на зміст роботи. Наприклад, потребує уточнення чи є вичерпним сформований перелік загроз підприємствам в Україні (рис. 2.11) для оцінки впливу загроз для конкретного підприємства в контексті динамічності та змінюваності зовнішнього середовища. Автор недостатньо уваги приділив інтерпретації показників за результатами оцінювання достатності потенціалу СЕБП підприємств.

В цілому проф. Івченко Є.А. відмітив, що дисертація Севост'янова Віталія Сергійовича на тему «Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства» відповідає вимогам, що ставляться до робіт такого рівня і може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді з захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

Доктор економічних наук, професор Хандій О.О.: зазначила, що дослідження присвячене надзвичайно актуальній проблемі – зміцненню потенціалу системи економічної безпеки підприємства. У роботі вдало підкреслюється, що дослідження питань пов'язаних з потенціалом системи економічної безпеки підприємства — ідентифікація та дослідження такого потенціалу, визначення його елементного складу, оцінювання, зміцнення такого потенціалу тощо — мають як теоретичну, так і прикладну цінність, представляють інтерес як у контексті діяльності окремого підприємства, яке працює в Україні, так і в контексті економічної безпеки національної економіки, адже саме окремі підприємства є складовими національної економіки в цілому. Професор Хандій О.О. зауважила, що дисертант продемонстрував глибоке розуміння сучасних економічних викликів, запропонував цілісну систему науково обґрунтованих підходів і практичних рекомендацій щодо зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства, які мають очевидну цінність та важливість. Підкреслено високий рівень наукової новизни та комплексність застосованих методів, що дозволило розробити теоретичні та методичні засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства у вигляді змісту та структури відповідного потенціалу, моделі оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства, принципів засад, підходів та напрямів його зміцнення, а також посилення окремих складників відповідного потенціалу.

Професор Хандій О.О. позитивно оцінила проведений автором аналіз існуючих підходів до розуміння системи економічної безпеки підприємства (с. 49-56). Але, на думку рецензента, разом із тим автор обмежився аналізом та порівнянням наявних підходів і не висловив свою авторську позицію з цього питання щодо переважності того чи іншого підходу. На думку проф. Хандій О.О., позиція автора, що система економічної безпеки підприємства є універсальною за призначенням, так само як універсальною може бути за вибраним підходом до її розуміння, є правомірною. Водночас, за змістом та конкретним наповненням така система є специфічною і для прагматичних потреб забезпечення економічної безпеки конкретного підприємства не дає відповіді на цілком конкретне питання: як у межах управління підприємством доцільно розуміти таку систему.

Хандій О.О. відзначила, що дисертаційне дослідження Віталія Севост'янова на тему: «**Зміцнення потенціалу системи економічної**

безпеки підприємства» відповідає вимогам, що ставляться до робіт такого рівня і може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді з захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Д.е.н., проф. Ключ Ю.І. зазначила, що дослідження є актуальним, оскільки економічна безпека безпосередньо впливає як на функціонування окремого підприємства в Україні, так і на стан економічної безпеки національної економіки загалом, адже саме підприємства формують її основу як ключові складові. Особливої значущості набуває дослідження потенціалу системи економічної безпеки як інтегративної характеристики здатності підприємства протидіяти загрозам та забезпечувати безперервність діяльності. Позитивно оцінено практичну спрямованість результатів дослідження. Подані у дисертації результати та рекомендації становлять методичну основу зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. До результатів дисертації, що мають найбільше практичне значення, належать модель оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства та принципові засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. Значущим є також формування пропозицій щодо посилення можливостей підприємства як складника потенціалу його системи економічної безпеки.

Разом із тим, доцільним видається подальше розширення емпіричної бази за рахунок залучення більшої кількості підприємств окремих галузей, а також поглиблення аналізу взаємозв'язку між рівнем корпоративного управління та ефективністю функціонування системи економічної безпеки. Це б посилює прикладний аспект дослідження. Незважаючи на це, дисертація має значний науковий і практичний потенціал.

К.е.н., доц. Погорелова К.А., зазначила, що тема дисертації відповідає сучасним науковим і практичним потребам розвитку менеджменту в умовах багатофакторних ризиків. Підвищення ролі економічної безпеки у контексті воєнних, фінансових, кадрових та інформаційних загроз зумовлює необхідність поглиблених досліджень потенціалу відповідних систем управління. У роботі системно розкрито підходи до розуміння системи економічної безпеки підприємства, запропоновано її розгляд як надсистеми або підсистеми управління, що є методологічно обґрунтованим. Значним внеском є формування онтологічних та необхідних властивостей системи економічної безпеки, а також розроблення принципових засад зміцнення її потенціалу, що виходять за межі традиційних антикризових підходів. Певної деталізації потребує питання інтеграції запропонованої моделі оцінювання потенціалу в систему стратегічного планування підприємства, зокрема в частині взаємозв'язку з КРІ та системами ризик-менеджменту. Погорелова К.А. зауважила,

що робота характеризується високим рівнем наукової культури, коректним використанням методів аналізу та значною прикладною орієнтацією. Результати дослідження можуть бути використані в управлінській практиці та освітньому процесі.

К.е.н., доц. Чорна О.Ю. наголосила, що в умовах повномасштабної війни проблематика економічної безпеки підприємств набуває особливої гостроти. Запропонована дисертаційна робота своєчасно реагує на виклики сьогодення та спрямована на формування практично орієнтованих рішень щодо зміцнення стійкості підприємств. Вагомим науковим результатом є розроблення підходів до зміцнення потенціалу системи економічної безпеки, зокрема антикризового, системного, компенсаторного, а також матриці доцільності вибору сценаріїв дій. Особливо цінним є врахування воєнних загроз як системоутворювального чинника. Як побажання, відзначено доцільність поглибити аналіз взаємодії системи економічної безпеки підприємства з регіональними та галузевими механізмами підтримки бізнесу в умовах війни. Утім, це не применшує загальної значущості роботи, яка є вагомим внеском у теорію та практику економічної безпекології.

К.е.н., проф. Мельник М.А. підкреслила актуальність дисертаційної роботи, зокрема в сучасних умовах функціонування підприємств України, що характеризуються високим рівнем невизначеності, турбулентності зовнішнього середовища та наявністю системних загроз, зумовлених воєнними діями. Економічна безпека підприємств у таких умовах набуває не лише прикладного, а й стратегічного значення, оскільки безпосередньо впливає на економічну безпеку національної економіки загалом. Особливої значущості набуває дослідження потенціалу системи економічної безпеки як інтегративної характеристики здатності підприємства протидіяти загрозам та забезпечувати безперервність діяльності. Автором комплексно уточнено понятійно-категоріальний апарат економічної безпеки підприємства, обґрунтовано ресурсно-компетенціальну природу потенціалу системи економічної безпеки, запропоновано його структуру та розроблено універсальну модель оцінювання. Значним науковим здобутком є поєднання оцінювання потенціалу та оцінювання впливу загроз, що дозволяє визначати достатність потенціалу системи економічної безпеки. Практичну цінність мають розроблені підходи та матриця вибору сценаріїв зміцнення потенціалу з урахуванням галузевих і воєнних факторів. У перспективі доцільним є дослідження динаміки потенціалу системи економічної безпеки в часі та можливостей прогнозування його змін залежно від сценаріїв розвитку зовнішнього середовища. Попри це, дисертація має чітко виражений системний характер, вирізняється концептуальною глибиною та методологічною завершеністю. Отримані результати становлять інтерес для подальших міждисциплінарних досліджень.

К.е.н., доц. Кушал І.М. наголосила, що дисертаційна робота є

актуальною, оскільки спрямована на зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства в умовах зростання багатофакторних загроз, зокрема воєнних, фінансових, кадрових та інформаційних ризиків. Основна наукова новизна дослідження сконцентрована у розробленому автором комплексному методичному підході до зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства, який ґрунтується на уточненні ключових понять, формуванні структури потенціалу, моделі оцінювання з урахуванням загроз та галузевих особливостей, принципах, підходах та напрямках зміцнення, а також пропозиціях щодо посилення можливостей підприємства. Практичну цінність становлять принципові засади та підходи до зміцнення потенціалу, модель оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства і апробація на сукупності українських підприємств різних галузей. Як зауваження, доцільно було б глибше розглянути ризики, що супроводжують зміцнення потенціалу системи економічної безпеки в кризових умовах, зокрема обмеженість фінансових ресурсів підприємств та пов'язані з цим компроміси у виборі інструментів і пріоритетів безпеки. Загалом робота є завершеним науковим дослідженням, містить елементи наукової новизни та має прикладне значення для практики управління економічною безпекою підприємств.

К.е.н., доц. Сафронська І.М. зазначила, що дисертація вирізняється ґрунтовним методичним апаратом, який поєднує функціональний аналіз, структурний аналіз, економіко-математичне моделювання та сценарний підхід. Такий міждисциплінарний підхід забезпечив отримання достовірних результатів та дозволив автору розробити теоретичні та методичні засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. Особливо позитивно оцінено розроблені підходи та напрями зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. Як побажання названо доцільність подальшої апробації розроблених пропозицій щодо посилення можливостей підприємства як складника потенціалу його системи економічної безпеки. Загалом робота справляє враження цілісного та науково зрілого дослідження.

Д.е.н., проф. Хандій О.О., підводячи підсумки обговорення, відмітила, що дисертація В.С. Севост'янова спрямована на вирішення важливого науково-практичного завдання, становить науковий внесок автора роботи до методичних засад та аналітичних напрацювань щодо зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. Результати, отримані у дисертаційній роботі, послідовність, логіка та стиль викладення матеріалу свідчать про обізнаність здобувача щодо питань, які досліджуються, здібності до проведення глибоких наукових досліджень. Загалом проф. Хандій О.О. підкреслила, що виконана Севост'яновим В.С. дисертація відповідає вимогам, що ставляться до робіт такого рівня і може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді з захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Віталія Сергійовича Севост'янова
на тему "Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства",
поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 Управління та
адміністрування за спеціальністю
073 Менеджмент

Актуальність теми дослідження. Складні та мінливі умови функціонування вітчизняних підприємств, які істотно погіршилися у зв'язку із повномасштабними воєнними діями проти України, починаючи з 2022 року, обумовлюють істотну увагу до питань забезпечення економічної безпеки в Україні на всіх рівнях — від національної економіки в цілому до окремого підприємства та домогосподарства. Суб'єктом забезпечення такої безпеки для кожного окремого підприємства виступає його система економічної безпеки. Зрозуміло, що характеристики такої системи, її склад та елементи будуть впливати на її функціональність та, зрештою, на можливість забезпечення економічної безпеки підприємства, його спроможність долати виклики та загрози, обумовлені несприятливим станом зовнішнього середовища для суб'єктів господарювання в Україні.

Однією з характеристик системи економічної безпеки підприємства, яка істотним чином визначає результативність її функціонування та, зрештою, захисту підприємства від наявних загроз, є потенціал такої системи. Тому завдання, пов'язані з потенціалом системи економічної безпеки підприємства — ідентифікація та дослідження такого потенціалу, визначення його елементного складу, оцінювання, зміцнення такого потенціалу тощо — мають як теоретичну, так і прикладну цінність, представляють інтерес як у контексті діяльності окремого підприємства, яке працює в Україні, так і в контексті економічної безпеки національної економіки, адже саме окремі підприємства є складовими національної економіки в цілому. І тому формулювання та вирішення таких завдань, що пов'язані з потенціалом системи економічної безпеки підприємства, має очевидну цінність та важливість.

Питанням потенціалу підприємства в цілому та окремих підсистем у його складі присвячені наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема В. Г. Алькеми, О. І. Амоши, С. О. Арєф'єва, Дж. Водака, В. Зардета, О. Є. Кузьміна, О. Г. Мельник, Т. І. Лепейко, Х. Ітамі, Л. Лакса, А. Є. Орехової, І. П. Отенко, Й. Савала, В. М. Хобти, Р. Холла та інших. Теоретичні засади сучасної безпекології мікрорівня, у тому числі питання системи економічної безпеки підприємства, представлені у роботах Д. В. Дячкова, З. Б. Живко, М. В. Зось-Кіора, Є. А. Івченка, О. В. Ілляшенко, М. Калера, М. І. Камлика, С. Кая, Г. В. Козаченко, А. Л. Коробчинського, О. М. Ляшенко, В. І. Мунтіяна, Є. І. Овчаренка, Ю. С. Погорелова, Ю. А. Романовської, Є. М. Рудніченка, А. М. Штангрета, М. Юнуса. Водночас питання потенціалу системи економічної безпеки підприємства та його зміцнення достатнього висвітлення у сучасних дослідженнях з питань економічної безпеки підприємства майже не отримало.

Необхідність обґрунтування теоретичних положень та методичних підходів щодо зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства, розробки та впровадження рекомендацій щодо оцінювання та зміцнення такого потенціалу обумовили актуальність обраної теми дисертаційної роботи, її мету та завдання, логіку, напрями дослідження та структуру дисертації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану наукових досліджень Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Київ). При виконанні теми «Оцінка та розвиток економічного потенціалу Закарпатської області: проблеми, можливості та стратегічні напрями розвитку» (номер державної реєстрації 0124U003892, 2024–2025 рр.) автором обґрунтовано склад, роль та місце потенціалу системи економічної безпеки підприємства як складової економічного потенціалу області, а також розроблено принципові засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства як чиннику посилення економічного потенціалу області. Під час виконання теми №Е-02-25 (замовник ТОВ «Миронівський продукт», виконавець — Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля) сформовано пропозиції щодо оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства, а також розроблено підходи та напрями зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства.

Мета та завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є формування теоретичних засад, методичних підходів та практичних рекомендацій щодо зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства.

Для досягнення поставленої мети у дисертації вирішено такі **завдання**: розкрито сутність економічної безпеки підприємства у системі родових видів безпеки та представлено підходи щодо її розуміння;

описано зміст та показано підходи до розуміння системи економічної безпеки підприємства, показано поняття, з якими є пов'язаним поняття такої системи, розкрито її онтологічні та необхідні властивості;

розкрито поняття потенціалу системи економічної безпеки підприємства, показано його ресурсно-компетенціальну природу, запропоновано структуру такого потенціалу та описано його окремі складові;

сформовано засади оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства;

розроблено модель оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства;

оцінено потенціал системи економічної безпеки для сукупності вітчизняних підприємств;

сформовано принципові засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства;

узагальнено підходи та напрями зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства;

сформовано засади посилення можливостей підприємства як складника потенціалу його системи економічної безпеки.

Об'єктом дослідження є система економічної безпеки підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційної роботи є сукупність способів і принципів наукового пізнання, використаних загальних та спеціальних методів і прийомів наукового пізнання. Теоретичною основою дослідження послуговували фундаментальні положення сучасної безпекології макро- та мікрорівня, наукові роботи вітчизняних та зарубіжних учених з питань потенціалу підприємства. Інформаційну базу дисертації склали дані державної служби статистики України, дані відкритих реєстрів, фінансова звітність вітчизняних підприємств та результати власних досліджень автора роботи.

У дисертації використано загальнонаукові й спеціальні методи наукових досліджень: монографічний аналіз (при дослідженні видів безпеки, властивостей системи економічної безпеки підприємства, поняття потенціалу та його видів), узагальнення (при дослідженні економічної безпеки та системи економічної безпеки підприємства, інструментів оцінювання потенціалу такої системи, загроз підприємству), методи теорії множин (під час дослідження економічної безпеки об'єктів різного рівня, інтерпретації результатів оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства), феноменологічний підхід (при дослідженні онтологічних властивостей системи економічної безпеки підприємства, загроз українським підприємствам), аналіз головних компонент (при дослідженні системи економічної безпеки підприємства, концепцій розуміння потенціалу), функціональний аналіз (для побудови команди із зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства), графічний метод (при дослідженні видів безпеки, об'єктів економічної безпеки, висвітленні змісту потенціалу системи економічної безпеки підприємства), табличний метод (при дослідженні підходів до розуміння економічної безпеки та системи економічної безпеки підприємства, вимог до оцінювання потенціалу такої системи та змісту засад його зміцнення), структурний аналіз (для висвітлення змісту системи економічної безпеки підприємства, дослідження її статусів, змісту потенціалу такої системи, під час побудови засад оцінювання та зміцнення такого потенціалу), економіко-математичне моделювання (для оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства та впливу загроз на підприємство), дискретні бальні шкали (для оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства та його окремих складників), метод аналізу ієрархій (для оцінювання вагомості загроз підприємству), метод графів (для відображення переходів між підходами до зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства), сценарний підхід (при дослідженні властивостей системи економічної безпеки підприємства, підходів та напрямів до зміцнення потенціалу такої системи, для аналізу типових помилок зміцнення відповідного потенціалу, реагування на

загрози підприємству, пов'язані із веденням воєнних дій проти України), матричний метод (під час висвітлення природи потенціалу системи економічної безпеки підприємства, під час дослідження достатності такого потенціалу).

Наукова новизна одержаних результатів. Основний науковий результат дисертації полягає у розробленні теоретичних та методичних засад зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства у вигляді змісту та структури відповідного потенціалу, моделі оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства, принципів засад, підходів та напрямів його зміцнення, а також посилення окремих складників відповідного потенціалу.

Основні результати дисертаційної роботи, що визначають її наукову новизну, полягають у такому.

Вперше:

розроблено модель оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства на основі часткових оцінок кожного із складників такого потенціалу та формування інтегральної оцінки у скалярній та кортежній формі, що доповнюється моделлю оцінювання достатності такого потенціалу на основі зіставлення його оцінки та сукупної оцінки впливу загроз на підприємство, яку з використанням побудованої адитивно-мультиплікативної моделі розраховано на підставі вагомості кожної з виділених загроз, оцінки її прояву та міри її впливу на підприємство, що дає змогу на підставі отриманих часткових оцінок окремих складників потенціалу системи економічної безпеки підприємства розрахувати оцінки такого потенціалу та його достатності та представити результати оцінювання у скалярній та кортежній формі;

удосконалено:

принципові засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства, які, на відміну від інших, передбачають конкретизацію постулатів зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства, висвітлення закономірностей зміцнення такого потенціалу, визначення та розкриття змісту принципів такого зміцнення, висвітлення типових помилок під час зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства, аналіз наслідків таких помилок та формування пропозицій щодо їхнього уникнення, формування пропозицій щодо організації роботи команди із зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства, а також розроблення окремих видів підтримки для зміцнення такого потенціалу, що дало змогу сформулювати необхідний теоретичний та інструментальний фундамент зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства

підходи та напрями зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства шляхом виокремлення сукупності відповідних підходів, розкриття ключової ідеї та призначення кожного з них, висвітлення характеристики кожного із запропонованих підходів, визначення умов доцільності застосування кожного з них, формування пропозицій щодо вибору певного підходу на основі комбінування рівня потенціалу системи економічної безпеки підприємства та оцінки впливу загроз на підприємство, дослідження

можливості переходів між окремими підходами, а також розроблення типових напрямів зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства для підприємств різних типів за Х. Фрізевінкелем та виокремлення й опису змісту напрямів зміцнення відповідного потенціалу для реагування на загрози, пов'язані із веденням воєнних дій проти України, що дало змогу сформулювати цілісний інструментарій зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства;

засади посилення можливостей підприємства як складника потенціалу його системи економічної безпеки, які, на відміну від інших, передбачають вибір нематеріальних можливостей для подальшого посилення, розроблення підходу до посилення можливостей у складі потенціалу системи економічної безпеки підприємства на основі сукупності запропонованих компонентів — організаційної поведінки, комунікацій, тренування персоналу, сценаріїв дій, резервування та диверсифікації — та висвітлення їхнього впливу на зміцнення відповідного потенціалу, дослідження взаємозв'язків між такими компонентами, а також містять аналіз умов втілення запропонованого підходу, його переваг та обмежень, що сприяє посиленню можливостей підприємства за умов дефіциту наявних ресурсів;

отримали подальший розвиток:

засади оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства, які, на відміну від інших, передбачають визначення складу таких засад, розкриття особливостей потенціалу системи економічної безпеки підприємства як об'єкта оцінювання, визначення складу та змісту вимог до оцінювання такого потенціалу, уточнення складу користувачів результатів оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства, визначення напрямів використання результатів такого оцінювання, формалізацію обмежень та припущень щодо оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства та узагальнення складу інструментів його оцінювання, що заклало основу для розроблення моделі оцінювання відповідного потенціалу;

понятійні засади безпекології мікрорівня шляхом уточнення розуміння економічної безпеки підприємства, яке, на відміну від інших, передбачає висвітлення місця економічної безпеки підприємства у сукупності родових понять безпеки, розкриття змісту видів безпеки, аналізу прояву видів безпеки для різних її об'єктів, узагальнення об'єктів економічної безпеки, аналізу взаємозв'язків об'єктами економічної безпеки різного рівня, узагальнення підходів до розуміння економічної безпеки підприємства, а також уточнення розуміння системи економічної безпеки підприємства на основі виділення ключових складників такої системи, формування сукупності підходів до її розуміння, аналізу можливих варіантів статусу такої системи на підприємстві, визначення та уточнення змісту онтологічних та необхідних властивостей системи економічної безпеки підприємства, що сприяло повному висвітленню природи такої системи;

поняття та структура потенціалу системи економічної безпеки підприємства, який за результатами аналізу потенціалу у загальнонауковому розумінні, аналізу видів потенціалу підприємства, узагальнення наявних

концепцій до розуміння потенціалу та підходів до його визначення у загальному випадку, доведення ресурсно-компетенційної природи відповідного потенціалу запропоновано розуміти як наявні у підприємства можливості, засоби та ресурси, що можуть бути використані у системі економічної безпеки підприємства для його убезпечення від загроз як у внутрішньому, так і у зовнішньому середовищі, негативного впливу їхніх наслідків, подолання таких загроз та обмеження їхнього негативного впливу, із розкриттям змісту таких ресурсів та можливостей, які у сукупності становлять потенціал системи економічної безпеки підприємства, що дозволило розкрити природу та структуру потенціалу системи економічної безпеки підприємства та заклало основу для його оцінювання та зміцнення.

Практичне значення одержаних результатів. Подані у дисертації результати та рекомендації становлять методичну основу зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. До результатів дисертації, що мають найбільше практичне значення, належать такі:

- модель оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства;

- принципові засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства;

- підходи та напрями зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства;

- пропозиції щодо посилення можливостей підприємства як складника потенціалу його системи економічної безпеки.

Результати дисертаційної роботи використано у діяльності ТОВ «Вітряний парк «Лиманський», ТОВ «ФВТ Сервіс», ТОВ «Френдлі Вінд Технолоджі».

Особистий внесок здобувача. Наукові розробки, положення, висновки та рекомендації є результатом самостійно проведеного автором дослідження щодо реалізації соціальної відповідальності бізнесу в контексті стійкого регіонального розвитку. Внесок автора в колективно опубліковані праці конкретизовано у списку публікацій.

Апробація результатів дисертації. Отримані результати дослідження, висновки та пропозиції дисертації обговорювалися й схвалені на IX Міжнародній науково-практичній конференції «Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики» (м. Полтава, 2025 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми економіки, фінансів, управління та права в сучасних умовах» (м. Житомир, 2025 р.), IX Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Цілі сталого розвитку : проблеми і можливості досягнення в Україні та світі» (м Київ, 2025 р.).

Публікації. Основні результати дослідження опубліковано в 9 наукових працях, серед яких — 6 статей у наукових фахових виданнях, 3 публікації — у

матеріалах наукових конференцій. Загальний обсяг наукових публікацій складає 4,3 д.а., з яких особисто автору належить 3,7 д.а.

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Серода О. О. Севост'янов В. С. Фінансова безпека суб'єктів господарювання в сучасних умовах: проблеми та перспективи. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2023. № 4 (280). С. 47–54. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2023-280-4-47-54> (Особистий внесок здобувача: сформовано аналітичну базу дослідження фінансової безпеки суб'єктів господарювання, проведено структурний аналіз суб'єктів господарювання для оцінювання фінансової безпеки).

2. Севост'янов В. С. Засади оцінювання потенціалу системи економічної безпеки підприємства. *Development Service Industry Management*. 2024. № 4. С. 222–232. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-8\(35\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-8(35))

3. Севост'янов В. С. Структура потенціалу системи економічної безпеки підприємства. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2024. № 6 (286). С. 119–128. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-286-6-119-128>

4. Севост'янов В. С. Формування управлінської команди зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. *Development Service Industry Management*. 2025. № 2. С. 149–157. [https://doi.org/10.31891/dsim-2025-10\(18\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2025-10(18)).

5. Овчаренко Є. І., Севост'янов В. С. Нематеріальні ресурси як елемент потенціалу системи економічної безпеки підприємства: склад і властивості. *Бізнес-інформ*. 2025. №5. С. 450–463. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-5-450-463>

(Особистий внесок здобувача: показано нематеріальні ресурси підприємства у складі потенціалу системи економічної безпеки підприємства, описано можливості підприємства як складова потенціалу системи його економічної безпеки, висвітлено та описано склад реляційного капіталу підприємства, надано властивості можливостей підприємства як складової потенціалу системи його економічної безпеки).

6. Севост'янов В. С. Постулати, закономірності та принципи зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2025. № 6 (292). С. 75–88. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2025-292-6-75-88>.

Опубліковані праці апробаційного характеру

7. Севост'янов В. С. Потенціал системи економічної безпеки підприємства: вибір концепції до розуміння. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 15 травня 2025 р.). Полтава : ПДАУ, 2025. С. 590–592.

8. Севост'янов В. С. Підходи до зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. *Актуальні проблеми економіки, фінансів, управління та права в сучасних умовах*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Житомир, 31 травня 2025 р.). Житомир: ЦФЕНД, 2025. С. 11–16.

9. Севост'янов В. С. Принципові засади зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. *Цілі сталого розвитку : проблеми і можливості досягнення в Україні та світі* : збірник матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (Київ, 24 жовтня 2025 р.). К. : Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, 2025. С. 237–239.

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів і висновків, викладених на 216 сторінках друкованого тексту. Матеріали дисертації містять 33 таблиці та 50 рисунків, які подано на 41 сторінці за основним текстом роботи. Список використаних джерел з 373 найменувань уміщено на 40 сторінках, 23 додатки — на 60 сторінках.

Характеристика особистості здобувача. Севост'янов Віталій Сергійович (14.05.1988р.н.) у 2021р. закінчив Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (Україна), отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (диплом М21 № 111564 від 31 грудня 2021 р.). 14.03.2022р. вступив до аспірантури Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля (Україна) за спеціальністю 073 Менеджмент, галузь знань 07 Управління та адміністрування, освітньо-наукова програма «Менеджмент» (далі - ОНП).

29.08.2025р. на засіданні Вченої Ради СХУ ім. В. Даля було уточнено тему дисертаційної роботи «Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства» (протокол Вченої Ради №14).

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повністю виконав освітню складову ОНП, успішно склав всі іспити та необхідні заліки, пройшов заплановану педагогічну практику, здобувши відповідні результати навчання; виконав наукову складову ОНП, провів дослідження за визначеною темою та підготував дисертаційну роботу.

Під час виконання дисертаційної роботи Севост'янов В.С. провів комплексне наукове дослідження щодо розроблення теоретичних та методичних засад зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства. Було обрано об'єкт, предмет, методи проведення досліджень, сформульована актуальність теми, мета та завдання наукового пошуку. Упродовж усього терміну здійснення цієї роботи здобувач виявив себе як наполегливий та зрілий дослідник (давався у знаки також його практичний досвід), який чітко визначає мету й завдання наукового пошуку, підбирає

адекватні для їх виконання методи дослідження, глибоко осмислює та систематизує результати проведених наукових розвідок. Сумлінно навчаючись в аспірантурі та активно займаючись дослідницькою діяльністю, здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії засвоїв необхідні професійні знання, практичні вміння та навички опанував відповідні компетентності, що дало йому змогу продукувати нові наукові ідеї та комплексно вивчати обрану проблематику, забезпечувати наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів. Здобувач постійно підвищував свій професійний рівень, протягом навчання проявив себе наполегливою, старанною та відповідальною людиною.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію виконано фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури.

Рецензенти рекомендують: відповідно до п.15 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022р. № 44, пропонується такий **склад разової ради:**

Голова ради: **Клюс Юлія Ігорівна**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Рецензенти:

Івченко Євген Анатолійович, доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки та управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Хандій Олена Олексіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Офіційні опоненти:

Козаченко Ганна Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіко-правових дисциплін Національної академії внутрішніх справ МВС України;

Рудніченко Євгеній Миколайович, доктор економічних наук, професор, декан факультету управління, адміністрування та туризму Хмельницького національного університету.

В результаті попередньої експертизи дисертації **Севост'янова Віталія Сергійовича** і повноти публікацій основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації **Севост'янова Віталія Сергійовича на тему «Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства».**

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів дисертація Севост'янова В.С. відповідає спеціальності 073 Менеджмент та вимогам **Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.**

3. Рекомендувати дисертацію Севост'янова Віталія Сергійовича на тему: «Зміцнення потенціалу системи економічної безпеки підприємства» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 073 Менеджмент, галузь знань 07 Управління та адміністрування.

4. Рекомендувати Вченій Раді СХУ ім. В. Даля затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради: Ключ Юлія Ігорівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Рецензенти:

Івченко Євген Анатолійович, доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки та управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Хандій Олена Олексіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Офіційні опоненти:

Козаченко Ганна Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіко-правових дисциплін Національної академії внутрішніх справ МВС України;

Рудніченко Євгеній Миколайович, доктор економічних наук, професор, декан факультету управління, адміністрування та туризму Хмельницького національного університету.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації
Севост'янова Віталія Сергійовича:

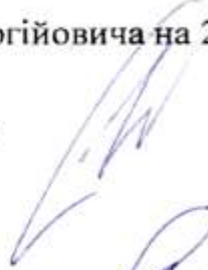
«За» - 17

«Проти» - немає

«Утрималися» - немає

Презентація Севост'янова Віталія Сергійовича на 23 сторінках додається.

Декан факультету економіки та управління,
доктор економічних наук, професор

Євген ІВЧЕНКО

Головуюча на засіданні
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри ПУММ СНУ ім. В. Даля

Олена ХАНДІЙ

Секретар засідання

Ірина КУШАЛ